

В С Е У К Р А І Н С Ь К А С П І Л К А
РАДА ЛГБТ-ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНИ

Тел.: +380 (44) 296-34-24, +380 (50) 315-54-57 • E-mail: info@lgbt-rada.org.ua
Поштова адреса: 02100, м. Київ-100, а/с 173

м. Київ, 3 березня 2015 р.

Відкритий лист до представників влади,
українських та міжнародних правозахисних організацій,
засобів масової інформації

**Українська Національна стратегія в сфері прав людини:
ВАЖЛИВО ВКЛЮЧИТИ ЛГБТ ПИТАННЯ!**

Як відомо, зараз готується проект Національної стратегії в сфері прав людини. Цей 5-7-річний план може стати документом, націленим на ефективний захист прав людини в Україні. Однак ми – активісти української ЛГБТ спільноти – хочемо привернути увагу всіх зацікавлених сторін до необхідності в явній формі включити в цю стратегію чіткі завдання, спрямовані на реалізацію прав людини щодо лесбійок, геїв, бісексуалів і трансгендерних людей (ЛГБТ).

На жаль, ми повинні констатувати, що ЛГБТ люди в Україні є однією з найбільш уразливих соціальних груп, щодо якої широко поширені упередження, нетерпимість, дискримінація, насильство та інші порушення прав людини. Наші права ігноруються і порушуються на політичному, законодавчому та соціальному рівнях. Гомофобна риторика активно використовувалася політиками в минулому. На жаль, ми не бачимо ознак того, що нова влада якось поліпшила своє ставлення до питань, пов'язаних з ЛГБТ. Так, у травні 2014 р. уряд і Верховна Рада відмовилися включати заборону на дискримінацію за ознакою сексуальної орієнтації в трудове законодавство, навіть незважаючи на те, що це є прямим зобов'язанням України згідно Угоди про асоціацію з ЄС. ЛГБТ спільнота і активісти постійно стикаються зі злочинами на ґрунті ненависті; останні приклади – підпал київського кінотеатру «Жовтень» і напад праворадикальних бойовиків на кінотеатр «Кінопанорама» під час показу в них фільмів на ЛГБТ тематику. При цьому показово, що правоохоронні органи побачили в цьому «просте хуліганство» хоча нападники відверто декларували свої гомофобні мотиви. За останній рік агресивні напади були скоєні на **всі** гей-клуби Києва, а також на ЛГБТ заклади та заходи в Одесі та Львові. Рівень гомофобної агресії та дискримінації в українському суспільстві всі останні роки не демонструє жодних ознак зниження – що й не дивно, зважаючи на те, що майже всі державні органи ігнорують будь-які пропозиції та зауваження ЛГБТ спільноти, ніколи не засуджують гомофобне насильство і дискримінацію та всіляко уникають навіть будь-якого згадування цих проблем.

На наш превеликий жаль, в ході обговорення проекту Національної стратегії ми бачимо явні ознаки того, що права ЛГБТ людей будуть знову повністю проігноровані. Ми не можемо погодитись із тим, що згадка про "всі захищені ознаки" в п. 9 "Подолання дискримінації" достатня для захисту прав та інтересів ЛГБТ в Україні. По-перше, ні сексуальна орієнтація, ні гендерна ідентичність не згадуються в українському національному законодавстві в якості захищених ознак; по-друге, сумний досвід всіх років незалежності України наочно демонструє, що ця проблема потребує окремої уваги. Гомофобія буквально в'їлася в масову свідомість українського суспільства – зокрема, завдяки невтомним зусиллям наших церков і політиків. Її викоренення буде складним процесом, що потребує великих зусиль та цілого комплексу заходів з боку держави. Ця проблема вже стоїть на заваді процесу євроінтеграції України, і щодалі, заважатиме йому все сильніше.

У зв'язку з цим ми звертаємося до авторів документа, учасників робочих груп з обговорення проекту стратегії, представників українських та міжнародних правозахисних організацій, всіх зацікавлених сторін, які можуть вплинути на українську владу – **захист прав людини щодо ЛГБТ мусить стати окремим пунктом Національної стратегії в сфері прав людини**. В Стратегії окремо згадане подолання гендерної нерівності (п. 10) і права таких уразливих груп, як національні меншини (п. 12), люди з інвалідністю (п. 18), діти (п. 19), біженці, особи, які потребують додаткового захисту, та особи без громадянства (п. 20), учасники АТО (п. 21), ВПО (п. 22), особи, що приживають на окупованій чи непідконтрольній території (пп. 23, 24). Всі ці вразливі групи мають спеціальне законодавство, що передбачає захист їх прав та інтересів. Українські ЛГБТ, які потерпають від розпалювання ворожнечі до них, соціальної стигматизації та пов'язаних з цим насильством і дискримінацією, досі не мають жодного документу, що передбачає державну політику з урахування та захисту своїх прав, а національне законодавство не просто ігнорує їхні права, а навіть відверто дискримінує їх порівняно з гетеросексуальною більшістю. Такий стан речей був цілком зрозумілим для відсталої пострадянської держави, але є абсолютно неприпустимим для сучасного європейського суспільства.

Отже, на нашу думку, Стратегія повинна містити окремий розділ про забезпечення рівних прав для ЛГБТ, в якому, зокрема, передбачати такі положення:

- 1) Законодавча заборона в явній формі на дискримінацію за ознакою сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності в усіх сферах життя, що регулюються законом. Усунення дискримінаційних положень щодо ЛГБТ із чинного законодавства. Запровадження правового інституту реєстрованого партнерства, в основних рисах аналогічного до шлюбу, для сімейних пар будь-якої статі (одно- і різностатевих).
- 2) Злочини за мотивами гомофобії чи трансфобії повинні ідентифікуватися як злочини на ґрунті ненависті на законодавчому рівні, належним чином розслідуватися і каратися. Українське законодавство явним чином має забороняти розпалювання ворожнечі та ненависті за ознаками сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності
- 3) Базові знання щодо сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності з точки зору сучасної науки мають бути включені в учбові плани всіх загальноосвітніх закладів України, а також до навчальних курсів вищої освіти та підвищення кваліфікації по спеціальностям, що передбачають освітню, просвітницьку, педагогічну, психологічну, медичну, соціальну та правоохоронну роботу. Виховання учнів та студентів повинно включати до себе толерантне ставлення до ЛГБТ.

Якщо ці питання будуть знову замовчані, ЛГБТ в українському суспільстві залишатимуться людьми другого ґатунку, а Україна – частиною "пострадянського простору", "Русского міра", "євразійської цивілізації"; називати цей феномен можна різними словами, але його сутність від цього не змінюється. Надалі відкладати вирішення проблем ЛГБТ в Україні неможливо. Час починати негайне реформування української держави і суспільства за сучасними європейськими зразками, і те, в якому вигляді буде ухвалена Національна стратегія у сфері прав людини, само по собі продемонструє, на які зразки насправді орієнтується нова українська влада – європейські чи радянсько-російські.

Координатор з прав людини для ЛГБТ –
співкоординатор Ради ЛГБТ-організацій України

Андрій Маймулахін

Режим доступу до документів і публікацій на веб-сайті Центру «Наш світ»:

Українською

Даний лист: Українська Національна стратегія в сфері прав людини: ВАЖЛИВО ВКЛЮЧИТИ ЛГБТ ПИТАННЯ!

http://www.gay.org.ua/documents/letter_03-03-2015-u.pdf

Пропозиції Ради ЛГБТ-організацій України щодо включення підрозділу «Забезпечення рівних прав та можливостей для ЛГБТ» в Національну стратегія у сфері прав людини

http://www.gay.org.ua/documents/lgbt_draft_strategy-u.doc

Пропозиції Ради ЛГБТ-організацій України щодо Плану Дій на реалізацію Національної стратегії у сфері прав людини, спрямовані на забезпечення прав і свобод людини для ЛГБТ

http://www.gay.org.ua/documents/lgbt_draft_actionplan-u.doc

Звіт «Від розпачу до надії. Становище ЛГБТ в Україні у 2014 р.»

http://www.gay.org.ua/publications/lgbt_ukraine_2014-u.pdf

Англійською

This letter: *The Ukrainian National Strategy on Human Rights: THE IMPORTANCE OF INCLUDING LGBT ISSUES*

http://www.gay.org.ua/documents/letter_03-03-2015-e.pdf

Proposal of Council of LGBT Organisations of Ukraine to include the article “Ensuring Equal Rights for LGBT People” into the National Strategy on Human Rights

http://www.gay.org.ua/documents/lgbt_draft_strategy-e.doc

Proposal of Council of LGBT Organisations of Ukraine on Action Plan for the implementation of the National Strategy on Human Rights to ensure human rights and freedom measures for LGBT people

http://www.gay.org.ua/documents/lgbt_draft_actionplan-e.doc

Annual Report “From Despair to Hope. LGBT situation in Ukraine in 2014”

http://www.gay.org.ua/publications/lgbt_ukraine_2014-e.pdf

За додатковою інформацією просимо звертатися:

Правозахисний ЛГБТ Центр «НАШ СВІТ»

Е-mail: coordinator@gay.org.ua

Тел./факс: (044) 296-34-24

Поштова адреса: а/с 173, м. Київ, 02100

Веб-сайт: <http://gay.org.ua/>

Facebook: <https://www.facebook.com/nashmircenter>

Рада ЛГБТ-організацій України

Веб-сайт: <http://lgbt-rada.org.ua/>